

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja mesečno enkrat. - Uredništvo in upravljanje je v Salendrovi ulici šte. 6. - Telefon šte. 2283.
Oglase se računa po ceniku. - Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 1.

Ljubljana, 15. januarja 1931.

Leto XI.

Članarina za ljubljanske in okoliške hišne posestnike

Danes smo priložili ljubljanskim in okoliškim hišnim posestnikom položnice ter prosimo, da nemudoma pošljejo članarino za l. 1931., ki znaša: Pri hišah do letne najemnine 5000 Din 30 Din; do letnih 10.000 Din 40 Din; do letnih 20.000 Din 60 Din; do letnih 30.000 Din 80 Din; do letnih 40.000 Din 120 Din; do letnih 50.000 Din 200 Din.

Pri tem se je treba natanko ravnati po teh najemninah, in naj blagovolijo posestniki plačati, koliko odpade članarine po prejetih najemninah, drugače bomo nižja vplačila naknadno pobrali.

Naročnikom „Mojega doma“ izven Ljubljane in okolice

Naročnikom »Mojega doma« smo danes priložili položnice ter prosimo, da nam takoj nakažejo naročnino za leto 1931. v znesku 20 Din. To je tako nizek znesek, da ga lahko utrpí prav vsak posestnik in posestnica, vsled česar upamo, da nam ne bo nihče vrnil »Mojega doma«, ker bi s tem škodoval le samemu sebi. Če bodo razmere le malo dopuščale, bomo letos »Moj dom« izdajali dvakrat na mesec ali vsaj dajali priloge. Prinašal bo toliko poučnega, zlasti o davčnih zadevah, da ga mora vsak posestnik v lastnem interesu obdržati ali pa na novo naročiti. Dolžnost posestnikov bi bila, da bi pridobivali nove naročnike.

Vložitev prijav za pridobnino za l. 1931.

Davčne uprave so izdale naslednji poziv za vložitev davčnih prijav glede dohodka od podjetij, obratov in samostojnih poklicev za priredbo pridobnine in prometnega davka za davčno leto 1931.

Vsa podjetja, obrati (trgovsko-industrijski in obratni) odnosno vse osebe, ki se bavijo s samostojnim poklicem in vse osebe, ki so zavezane pridobnini in prometnemu davku, morajo v času od 5. januarja do vstetega 5. februarja t. l. vložiti pri pristojni davčni upravi prijave o dohodku in prometu, ki so ga dosegle od teh poslov v poslovnem letu 1930.

Natančno navodilo se nahaja v šte. 1 l. 1930. in še natančneje v šte. 2 iz l. 1929. »Mojega doma«.

Kdor ne vloži prijave v roku, ki je določen s tem pozivom, plača kot kazen 3 odstotke od osnovnega davka in ako prijave ne vloži niti na pismeni poziv v nadaljnjem roku 8 dni, pa 10 odstotkov osnovnega davka.

Glede na novi zakon o davku na samec morajo davčni obvezanci za pridobnino kakor tudi za zgradarino v svoji prijavi na-

vesti tudi, ali so samci, vdovci brez otrok, ali sodno ločeni, ali so sodno obsojeni, da vzdržujejo otroke. Nadalje morajo navesti rojstno leto. Ako je neozojena oseba

ali vdovec solastnik odnosno kompanjon, bo navedel, pri katerem podjetju je solastnik in pri katerih nepremičninah in pri katerem delu in podjetju participira.

Naše delo

I. Hišni posestniki pri g. ministrskem predsedniku gen. Živkoviću.

V ponedeljek, dne 22. decembra 1930, ob 10. uri dopoldan je bila sprejeta pri g. ministrskem predsedniku gen. Živkoviću deputacija Glavne zveze društev hišnih in zemljiških posestnikov ter mu izročila obširno spomenico glede raznih davčnih olajšav za hišno posest. Po podani vdanostni izjavi kralju in ministrskemu predsedniku ter po častitanju k njegovemu službenemu povišanju, se je g. ministrski predsednik pol ure razgovarjal najljubeznivejše z zastopniki iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva in Splita. G. predsednik kraljevske vlade je z velikim zanimanjem poslušal vse naše želje, predloge in predstavitve ter se je vrlo živo razgovarjal s posameznimi člani, pokazal se je osobito informiranega o vseh vprašanih, ki so prišla v pretres ter nam je dal vrlo dobra navodila. Obljubil je, da bo našo pismeno spomenico dal proučiti v dotičnih ministrstvih, da vidi, v koliko so upravičene predstavitve in tožbe in v koliko so posamezni predlogi izpeljivi, a da naj bomo uverjeni, da bo udeležil vse, kar je mogočega. Posebno nas je g. predsednik vlade pooblastil, da lahko napravimo zakonski predlog in pravilnik za osnivanje posestniških komor. Poudarjali smo tudi, da se ukazi g. ministrskega predsednika o štednji, zlasti po občinah in drugod vse premalo vpoštevajo.

Spomenica predlaga:

1. da se amortizacija in stroški za vzdrževanje hiš povišajo vsaj za 5%, tedaj do 35%;
2. da se dopolnilni davek pri zgradarini zniža do največ 8% in da naj bo za dopolnilni davek prvih 20.000 Din prostih;
3. da naj se ocenitev lastnih stanovanj primerno zniža, kakor v Češkoslovaški, ali pa da se lastna stanovanja ocenjujejo po gotovi tarifi;
4. tarifa, ki je določena, sedaj za stanovanja obrtnikov do dveh pomočnikov, naj se razširi na vsa lastna stanovanja po vseh krajih do 5000 prebivalcev;
5. črta naj se določi, da davčne uprave same ocenjujejo po prostem preudarku stanovanja, če se jim zdi, da so prenizko odana;
6. spremeni se naj določilo, da se mora tekom šestih mesecev s sodnim odlokom dokazati, da je bila najemnina neizterljiva; to je nemogoča zahteva in naj bi se sodniško dokazilo opustilo, če je drugače dokazano, da je najemnina od najemnika bila neizterljiva;

7. spremeni naj se določilo zakona, da se tudi 3% davek za nove hiše odpiše, če je stanovanje prazno ali če je najemnina neizterljiva;

8. pasivne obresti za vknjižena posojila naj se odštejejo od dopolnilnega davka na zgradarino;

9. občinske in druge avtonomne doklade naj se maksimirajo, ker so sedaj večinoma previsoke;

10. kuluk naj se v sedanji obliki popolnoma ukine, ker ga smatramo za neprimernega.

Stavili smo še več drugih primernih predlogov. Vsa spomenica je dobro utemeljena s tehtnimi razlogi.

Ker je bil g. minister financ dr. St. Švrlljuga tik pred odhodom iz Beograda preokupiran, nas je napotil na g. direktorja neposrednih davkov Pojiča, kateremu smo obširno utemeljevali vse predloge, ki so iznešeni v naši spomenici. G. direktor Pojič se je z delegati razgovarjal celo uro o posameznih naših željah in smo uvideli, da je ministrstvo pripravljeno naše predloge primerno vpoštevati in to v najkrajšem času. Zlasti se je g. direktor čudil, kako je mogoče, da nekatere mestne občine od najemnin v novih hišah pobirajo kake doklade, ker so razen 3% davka vseh doklad popolnoma proste. Pri nas pride za to v poštev gostaščina. Na to opozarjamo vse lastnike novih hiš.

Tako je postala avdijenca pri g. ministrskem predsedniku važna činiteljica v delovanju naših organizacij, ker smo s tem prišli v neposreden stik s prvo osebo naše državne uprave, pri kateri smo našli polno razumevanja za naše želje; to je gotovo jamstvo za našo boljše bodočnost. Avdijenca je imela tudi takojšen uspeh v tem pogledu, da je ministrski predsednik kot notranji minister takoj drugi dan poklical v občinsko upravo v Zagrebu in Ljubljani društvena predsednika gg. Čačkovića in Freliha.

II. Deputacija hišnih posestnikov pri banu Dravske banovine g. dr. Drago Marušiču.

Dne 2. januarja 1931. je obiskala večja deputacija Pokrajinske zveze hišnih posestnikov za Slovenijo skupno z Društvom hišnih posestnikov v Ljubljani novega gospoda bana dr. Drago Marušiča ter mu k imenovanju za bana naše krasne banovine izrekla v prvi vrsti svojo najiskrenejšo željo, da bi mu bilo dodeljeno dolgo časa vztrajati na tem vzvišenem, a odgovornosti polnem mestu v blagor vsega prebivalstva

naše ožje lepe domovine. Poudarjali so, da poznajo gospoda bana kot neumorno delujočega moža, ki je vedno in po vsod nepristransko zastavil svoje moči v korist svojih sodržavljanov. Izjavili so pripravljenost za sodelovanje in pomoč ter ga prosili, da se naša organizacija vsaj toliko vpoštevata, kakor vsaka druga strokovna organizacija.

Obenem mu je deputacija izročila spomenico, v kateri v prvi vrsti poudarja nujno potrebo, da občine in druge avtonomne oblasti skrčijo svoje proračune na najnižjo možno vsoto in s tem razbremene davkoplačevalce, ki sedaj trpe pod težkimi davčnimi bremenami in to zlasti vsled previsokih avtonomnih doklad. Zato prosimo, da se iz novega banovinskega proračuna izloči vse one stroške, ki se dajo vsaj nekaj časa odložiti in da se določi banovinska doklada na direktne davke največ z 20%, ker ima sedaj edino naša banovina 40% banske doklade. Pri tem omenjamo, da za časa oblastnih samouprav ni hišna in zemljiška posest plačevala nobenih doklad.

Nadalje opozarjamo gospoda bana v spomenici, da se bo z nameravano vpeljavo kuluka naše davkoplačevalce zopet ponovno težko obremenilo in to tem bolj, ker naj bi se kuluk plačeval celo za preteklo leto 1930. Smatramo, da je kuluk popolnoma zastarel način za napravo in vzdrževanje cest in da ga nima več nobena moderna država. Zlasti je neprimeren za našo banovino, ker ceste popravljamo in vzdržujemo z dokladami na direktne davke. Nikakor tedaj ne gre, da bi na eni strani plačevali visoke doklade za vzdrževanje cest, na drugi strani pa plačevali še kuluk v visoki odkupnini. Naprosili smo gospoda bana, da posreduje pri ministrstvu gradjevine, da se kuluk v naši banovini opusti, kakor sta to svoječasno sklenila oblastna odbora ljubljanski in mariborski.

Nadalje v spomenici utemeljujemo nujno potrebo, da se za Ljubljano določi en cestni odbor in za okolico poseben cestni odbor, kakor je to od nekdaj obstajalo, ker sedaj bodo morali ljubljanski davkoplačevalci vzdrževati vse ceste v Ljubljani, vrhu tega pa še ljubljanske okolice in vrhniškega okraja. Ljubljanski davkoplačevalci pa smo že s svojimi dokladami močno obremenjeni in ne moremo plačevati še za ceste izven mesta Ljubljane.

Gospod ban je uvidel važnost naših predlogov in je obljubil, da bo proučil naše težnje in skušal banovinski proračun znižati, ali pa na naše opozorilo zahtevati od države večje prispevke v kritje banovinskega proračuna. Gospod ban se je dolgo časa razgovarjal najljubeznivejše s posameznimi člani deputacije in končno izrekel željo po skupnem složnem sodelovanju z njim v raznih gospodarskih vprašanjih.

III. Rajoniranje dimnikarskih del v Ljubljani.

Zelo nas je iznenadila vest, da je hotela banska uprava Ljubljano na željo nekaterih dimnikarjev rajonirati na 16 ometalnih okrajev in da bi vsak hišni posestnik bil navezan na enega samega dimnikarskega mojstra. Takoj smo intervenirali pri g. podbanu dr. Pirkmajerju, načelniku trgovine g. dr. Marnu in referentu, da se to nikakor ne sme zgoditi, ker se rajoniranje tudi svoječasno ni obneslo in da je takratna vlada radi nevzdržnih razmer to zopet opustila. Intervencije so imele uspeh, da bodo za vsak rajon določeni trije ali vsaj dva dimnikarstva mojstra.

IV. Zastopniki Društva hišnih posestnikov pri ljubljanskem županu g. dr. D. Pucu.

Ker se baje hoče v občinskem proračunu za leto 1931. obdržati dosedanjo 60%

doklado na direktne davke in vodarino, gostaščino tudi v dosedanji izmeri, kar vse je mnogo previsoko za hišno posest, so se oglasili zastopniki ljubljanskega društva hišnih posestnikov pri županu g. dr. D. Pucu ter mu podali pomisleke proti taki visoki obdavčitvi. Zlasti so poudarjali nevzdržno stanje, da se je Ljubljana združila z okolico v en sam cestni okraj in da bodo ljubljanski hišni posestniki morali plačevati za ceste do Medvod, Črnega vrha, Grosuplja itd. Gospod župan je uvidel, da je tukaj nujna remedura dotične uredbe potrebna in da nas bo občina tozadevno podpirala. Razpravljali smo tudi o kuluku in o vseh vprašanjih, ki zadenejo ljubljanske davkoplačevalce. Končno se je naprosilo g. župana, da se nanovo izvoljenega občinskega svetnika in našega društvenega predsednika izvoli v one odseke, ki so za hišno posest važni, to je v finančni, gradbeni in gremijalni odsek. Kakor pa je zadnja volitev pokazala, se to ni zgodilo, temveč se ga je poklicalo v odseke, za katere izvolitve nikakor ni pripravljen sprejeti. Pa tudi o tem še ni izrečena zadnja beseda. Razgovor pri gospodu županu je trajal skoro celo uro.

To je naše delo in intervencije v zadnjih treh tednih poleg še nešteti drugih poslov, iz česar naj člani in vsi hišni posestniki spoznajo potrebo naše organizacije!

Dr. Jos. Regali:

Ara ali zadatek

(Konec.)

Če pa se pogodba ne izpolni, je treba razlikovati tri slučaje:

1. Če je eden od pogodbenikov kriv, da se pogodba ni izpolnila, ima tisti pogodbenik, ki ga na neizpolnitvi pogodbe ne zadene nobena krivda, pravico zahtevati od nasprotne stranke, da izpolni pogodbo, ali če izpolnitev ni mogoča, da mu plača nasprotna stranka, ki je kriva, da pogodba ni izpolnjena, odškodnino. Če zahteva nekrivi pogodbenik odškodnino, ima aro vrniti, ali pa jo vračunati v odškodnino. Pravico pa ima nekrivi pogodbenik tudi obdržati aro, ki jo je prejel od nasprotne stranke, ki je kriva, da pogodba ni bila izpolnjena. Če pa je stranka, ki ni kriva, da pogodba ni bila izpolnjena, sama dala aro, ima pravico od krivega sopogodbena zahtevati dvojno aro nazaj, ne da bi ji bilo treba dokazovati kakšno škodo.

Če je torej najemnik dal hišnemu lastniku pri sklepánju najemne pogodbe aro, pa hišni lastnik pozneje ni hotel dati najemniku stanovanja na razpolago, je kriv hišni lastnik, da najemna pogodba ni bila izpolnjena. Najemnik ima tedaj od hišnega lastnika pravico zahtevati, da mu vrne dvojno aro, ne da bi mu bilo treba dokazovati, da mu je hišni lastnik s tem, da mu ni dal na razpolago oddanih prostorov, povzročil škodo, n. pr. da je moral drugod stanovanje dražje plačati ali se naseliti v hotelu itd. Lahko pa seveda najemnik v slučaju, če je imel škodo, ko mu ni hotel dati lastnik oddanih prostorov v porabo ob domenjenem času, zahteva tudi odškodnino ter vračuni v to odškodnino tudi aro.

Če pa najemnik, ki je najel prostore, ne prevzame najetih prostorov, oz. se ne vseli v stanovanje in najemne pogodbe ne izpolni ter torej ne plača najemnine, čeprav mu je hišni lastnik pripravil ob določenem času prostore, ga lastnik hiše lahko prime za najemnino in mu jo mora najemnik plačevati do tistega časa, ko preneha najemna pogodba vsled pravilne odpovedi. Nikakor ni dolžan hišni lastnik zadovoljiti se samo s tem, da mu najemnik

dano mu aro pusti in gre. Popolnoma napačno je torej mnenje, da če da najemnik hišnemu lastniku aro, da stopi najemnik iz vsake obveze nasproti hišnemu lastniku, če temu dano aro pusti. Hišni lastnik sme zahtevati popolno in celotno najemnino od najemnika za stanovanje — stanovanje pa mora biti najemniku seveda ta čas na razpolago in ne sme hišni lastnik stanovanja drugemu ta čas oddati — toliko časa, dokler najemnik stanovanja pravilno ne odpove; prejeta aro pa mora lastnik seveda računati v najemnino, ki jo zahteva.

2. Če pogodbenika sporazumno razrušita pogodbo, ima seveda pogodbenik, ki je aro prejel, nasprotni stranki aro vrniti, ako se glede are pri razrušitvi pogodbe ničesar ne dogovori. Če se torej lastnik in najemnik domenita, da se najemnik v najete prostore ne bo vselil, potem ima lastnik vrniti najemniku aro, razen če se izrečno dogovorita, da ostane ara hišnemu lastniku.

3. Če vsled slučaja oz. višje sile ni mogoče enemu ali drugemu pogodbeniku pogodbe izpolniti, ima tisti, ki je aro prejel, vrniti aro sopogodbenu, ki je aro dal. Če bi n. pr. hišnemu lastniku hiša, v kateri je oddal prostore, pogorela, bi moral dati najemniku aro v prejetem znesku (torej ne v dvojnem znesku) nazaj, ko ne bi mogel brez lastne krivde najemne pogodbe izpolniti in izročiti oddanih prostorov.

Ara ali zadatek je tako zvana realna pogodba; če je kdo le samo obljubil pri sklepu pogodbe, da bo aro dal, dal je pa ni, are ni mogoče zahtevati s tožbo, ker šele če je ara v resnici že dana, je nastala pogodba o ari ali zadatku in gola obljuba are ni še pogodba o ari.

Nekaj drugega kot ara je pa skesnina. Skesnina je dajatev, ki jo da eden izmed pogodbenikov pri sklepu pogodbe za to, da sme odstopiti od pogodbe predno je bila izpolnjena. Tisti, ki da skesnino, mora ali pogodbo izpolniti ali pa pustiti skesnino nasprotniku. Skesnina daje torej tistemu, ki jo je dal, pravico, da odstopi od pogodbe brez nadaljnega. Očitno ljudje dostikat zamenjavajo pojem are in skesnine, zlasti tisti najemniki, ki mislijo, da so v pravici, če ne izpolnijo sklenjene najemne pogodbe ter mislijo, da so že iz vsake obveze, če puste hišnemu lastniku aro. Skesnina mora biti izredno dogovorjena in se znesek, ki ga najemnik izroči kot aro hišnemu lastniku pri sklepu najemne pogodbe, ne more smatrati kot skesnina, razen če se obe stranki izrečno dogovorita, da sme najemnik odstopiti od najemne pogodbe, če pusti dani znesek hišnemu lastniku. Jasno je tedaj, da ara za veljavnost pogodb ni potrebna in so dogovorjene pogodbe tudi brez are ali predplačila veljavne.

Kuluk — uporaba ljudskega dela

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani je z odlokom z dne 5. decembra 1930 št. 3295/6. naročila vsem občinskim upravam v Dravski banovini, da morajo v 14 dneh po prejemu okrožnice sestaviti seznamka, in sicer:

1. seznamek zavezancev, ki delajo sami ali po namestniku, odnosno z navadnim ali motornim vozilom,

2. seznamek zavezancev, ki plačujejo svojo obveznost v denarju.

Iz tega sledi, da bomo morali tudi v naši banovini plačevati odkupnino za kuluk oziroma delo za nedržavne ceste sami opraviti, v kolikor je to po zakonu dovoljeno. Zato smatramo za potrebno, da priobčimo spodaj one člene zakona o samoupravnih cestah z dne 8. maja 1929 »Uradni list« 247/60 odnosno zakona o spremem-

bah in dopolnitvi navedenega zakona z dne 30. maja 1930 Sl. l. 114/20.

Za odmero odkupnine po določilih spodaj navedenih zakonov se jemlje kot enota povprečna dnina navadnega delavca v znesku 20 Din.

Za leto 1930. se uporabi ljudsko delo v treh enotah, za banovinske in dovozne ceste k železniškim postajam in v treh enotah za občinske ceste.

Odlok banske uprave tedaj določa, da bomo morali še za leto 1930. za nazaj plačati odkupnino za kuluk ali pa vršiti osebno delo. Skupaj bo delati, odnosno plačati za 6 dni po 20 Din, tedaj 120 Din, to pa samo v tem slučaju, če davkoplačevalec ne plača več kot 200 Din neposrednega davka. Kdor plača od 3500 Din do 4400 Din direktnega davka, se jemlje za enoto 8 dni dela, tedaj skupaj $6 \times 8 = 48$ dni po 20 Din, bo moral plačati 960 Din, če ne bo sam ali namestnik opravil dela, 48 dni, kar se bode najbrže premislil.

Naša organizacija je podvzela potrebne korake, da bi se kuluk v naši banovini ne plačeval oziroma ne delal, ker plačujemo že precej visoke cestne doklade, katerih druge banovine nimajo.

Dotični člani zakona se glase:

§ 37.

Za gradnjo in vzdrževanje samoupravnih cest se mora uporabljati ljudsko delo, kolikor ne bi mogla izvršiti teh poslov samoupravna telesa iz svojih denarnih sredstev (§ 71).

Uporaba ljudskega dela po tem zakonu zahteva osebno delo zavezancev, odnosno njih namestnikov, ali plačevanje ustrezne povprečne dnine navadnega delavca.

§ 38.

Osebnemu delu so zavezani vsi za delo sposobni moški prebivalci v območju dotičnega samoupravnega telesa od polnih 18 do 55 let (sedaj 60 let).

Ta obveznost se da odkupiti s plačilom ustrezne delavske dnine.

Davčni zavezanci, ki ne spadajo pod obveznost osebnega dela ter plačujejo nad 100 Din neposrednega davka, morajo, ne glede na spol, starost in delavno sposobnost, plačati odkupnino.

Vsi državni, oblastni in občinski uradniki in civilni in vojaški uslužbenci (vštevši častnike) kakor tudi vse duhovniške osebe vseh veroizpovedanj in upokojenci plačujejo vobče osebno delo v denarju v znesku tridnevne plače (osnovne in položajne), odnosno pokojnine, ne glede na spol, starost, položaj in državljanstvo.

§ 39.

Obveznosti osebnega dela, odnosno plačevanje odkupnine, so oproščeni dijaki do 24 let, če ne plačujejo več nego 100 Din neposrednega davka.

§ 40.

Zaradi odrejanja delavne obveznosti, odnosno odkupnine, se jemlje za enoto:

pri osebah, ki plačujejo do 200 Din neposrednega davka, en dan dela;

pri osebah, ki plačujejo do 500 Din, dva dni dela;

pri osebah, ki plačujejo do 900 Din, tri dni dela;

pri osebah, ki plačujejo do 1400 Din, štiri dni dela;

pri osebah, ki plačujejo do 2000 Din, pet dni dela;

pri osebah, ki plačujejo do 2700 Din, šest dni dela;

pri osebah, ki plačujejo do 3500 Din, sedem dni dela;

pri osebah, ki plačujejo do 4400 Din, osem dni dela;

pri osebah, ki plačujejo do 5400 Din, devet dni dela;

pri osebah, ki plačujejo do 6600 Din, 10 dni dela;

pri osebah, ki plačujejo do 8000 Din, 11 dni dela;

pri osebah, ki plačujejo do 10.000 Din, 12 dni dela;

pri osebah, ki plačujejo nad 10.000 Din neposrednega davka, za vsakih nadaljnjih 3000 Din po en dan več.

§ 41.

V enem letu se sme odrediti uporaba ljudskega dela, odnosno plačevanje ustreznih dnin, največ za tri enote pri oblastnih in tri enote pri občinskih cestah.

§ 42.

Davčni zavezanci, ki imajo tovorni voz z vprego ali tovorni avtomobil, morajo na poziv oblastva priti na delo s svojim vozom, odnosno avtomobilom. V tem primeru se računi dnina od voza za tri delavske dnine, dnina od avtomobila pa za šest.

§ 43.

Vsak zavezanec izvršuje svojo obveznost v svoji občini, pri popravljenih oblastnih cest pa samo v svojem okraju.

§ 44.

Porazdelitev delovne obveznosti na poedine zavezance in višina povprečne dnine navadnega delavca za zameno osebnega dela se mora odrediti po krajevnih razmerah v začetku vsakega leta ter razglasiti na običajen način.

§ 45.

Ljudsko delo se mora uporabiti po možnosti ob dneh, ko je prebivalstvo najmanj zaposleno s poljskimi deli.

§ 46.

Pristojni organi oblastnih samouprav morajo izdelati najdlje v šestih mesecih, ko stopi ta zakon v veljavo, pravilnik o uporabljanju ljudskega dela.

Ta pravilnik mora obsegati zlasti tudi predpise, kako se vodi evidenca zavezancev, kako se določajo in razglašajo njih obveznosti, kako se pobira odkupnina in kdaj in kako se pozivljejo zavezanci na delo, kako je postopati ob pritožbah, kakšne dolžnosti ima predsednik občine (župan), kakor tudi vse ostale potrebne odredbe.

§ 47.

Cestna obveznost, pretvorjena v denar, se mora plačati najdlje do dne 1. oktobra; drugače se izterja prisilno.

Osebe, ki niso odkupile svoje obveznosti in niso prišle na osebno delo, se privedejo na delo prisilno ter se kaznujejo poleg tega z zaporom do sedmih dni.

Prisilno izterjavo vrši in kazni izreka na predlog pristojnega samoupravnega oblastva sreski poglavar.

Spremembe zakona se glase:

§ 3

V § 38. se dodajo sledeči novi odstavki:
»Banke, delniške družbe, konsorciji, podjetja in vse druge pridobitne ustanove ter njihovo osebje plačajo odkupnino za osebno delo po § 40. v zvezi s § 41. tega zakona.«

»Vsi uradniki brez razlike in vsi uslužbenci v inozemstvu plačajo osebno delo po

določbah tega zakona. Odkupnino pobirajo njihovi uradi, ki nalagajo pobrani denar obrestonosno pri državni hipotekarni banki v Beogradu v fond za dela po § 36. tega zakona. S tem fondom razpolaga minister za gradbe.«

»Odkupnine civilnih in vojaških uradnikov ter uslužbencev, ki se odtegujejo od njihovih plač, pobirajo izplačujoče blagajne ter pošiljajo 50% od nabranih zneskov upravi občine, na koje ozemlju so pobrani, ostalih 50% pa banski upravi, odnosno občinskim upravam mest Beograda, Zemuna in Pančeva za banovinske ceste. Prejeti zneski se vpišejo in vknjižijo in sicer: posebej za oblastne in posebej za občinske ceste.

»Obvezanci, ki so pozvani na delo, niso podvrženi zakonu o zavarovanju delavcev. Osebe, ki koga nadomestujejo, mora javiti uradu za zavarovanje delavcev oni, ki ga dotične osebe nadomestujejo.«

§ 4.

V § 39. se postavi mesto pike vejica z dodatkom: »vojni invalidi, ki živijo samo od invalidske podpore, redovniki in menihi, ki nimajo nikake plače niti premoženja ali dohodkov, dalje kulturne in humanitarne ustanove, ki jih oprosti s svojim odlokom minister za gradbe.«

§ 5.

V § 43. se dodasta nov drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»Cestni obvezanci mestnih občin Beograda, Zemuna in Pančeva vršijo svoje obveznosti samo za banovinske ceste v območju svojih občin.«

»Upravna področja ostalih mestnih občin z občo upravno oblastjo (avtonomnih mest) prve stopnje se ne smatrajo za sreze v smislu tega zakona. Cestni obvezanci teh občin vršijo svojo obveznost v najbližjem političnem srezu, oziroma v onem, ki obkroža dotično mesto.

§ 6.

V § 44. se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Razdelitev delovne obveznosti in višino povprečne dnine navadnega delavca za mestne občine Beograd, Zemun in Pančevo predpisuje minister za gradbe.«

§ 7.

V § 46. se prvi odstavek izpreminja in se glasi:

»Pristojna banska uprava izdela najpozneje do 30. junija 1930 pravilnik o uporabljanju ljudskega dela. Za upravna področja mestnih občin Beograda, Zemuna in Pančeva izdela ta pravilnik do istega roka ministrstvo za gradbe.«

§ 8.

V § 47. se tretji odstavek izpreminja in se glasi:

»Prisilno izterjavo vrši in kazni izreka na predlog občinske uprave ali načelnika okrajnega cestnega odbora pristojna politična oblast.«

Pobiranje kuluka in uslužbenki davek

Ministrstvo za gradbe je z dopisom z dne 9. avgusta 1930, br. 57.584, objavilo pojasnilo ministrstva za finance, kaj se smatra za osnovo pri določitvi delovne obveznosti po § 40. zakona o samoupravnih cestah. Po tem pojasnilu se sme uslužbenki davek vzeti za osnovo samo takrat, kadar letni dohodek znaša več nego 4000 Din

po odbitkih v smislu člena 93. zakona o neposrednih davkih.

Ministrstvo za finance je z nadaljnimi pojasnili br. 51.770/30 in br. 74.677/30 določilo, da se uslužbenški davek more vzeti za osnovo samo takrat, kadar znaša mesečni dohodek več nego 4000 Din.

Z ozirom na to, da so po § 38. zakona o samoupravnih cestah zavezani osebnemu delu, odnosno plačilu odkupnine vsi za delo sposobni moški prebivalci, v kolikor niso izvezeti po §§ 38. in 39. zakona o samoupravnih cestah in po § 4. zakona o izpremembah in dopolnilih v zakonu o samoupravnih cestah, se je minister za gradbe obrnil na ministrstvo za finance s prošnjo, naj navedena pojasnila, v kolikor se nanašajo na uslužbenški davek, razveljavi, ker niso v skladu s § 39. zakona o samoupravnih cestah. Ministrstvo za finance je z odlokom br. 90.237 od 23. decembra 1930 obvestilo ministrstvo za gradbe, da je navedena pojasnila razveljavilo. O priliki odrejanja delovne obveznosti bodisi za osebno delo, bodisi za odkup se mora torej upoštevati tudi uslužbenški davek, vendar pa po odračunanju odbitkov po čl. 93. zakona o neposrednih davkih, ki se pri odmeri navedenega davka itak odračunajo.

Olajšave za plačevanje davčnih zaostankov

Finančni minister je izdal vsem podrejenim davčnim uradom sledeča navodila glede davčnih zaostankov:

Davčni ostanki po starih zakonih o neposrednih davkih ter davku na poslovni promet do konca leta 1930. se morejo poravnati v enakih obrokih v največ petih zaporednih letih, počenši od 1. jan. 1931, in sicer v tem-le redu:

1. Odplačila v letu 1929./30. so izvzeta od zakonskega predpisa ter gredo prednostno na račun oddolžitve zadolženih davkov po novem zakonu;

2. ako so s temi odplačili pokrite zadolžitve, odnosno davki po novem zakonu za l. 1929./30., se bo presežek, ki ostane, odbil od dolga iz leta 1928., ostanek pa se bo smatral kot davčni dolg po starem zakonu;

3. ako odplačila v letu 1929./30. ne pokrijejo zadolženega iznosa po novem zakonu, se bo smatrala kot davčni dolg po starem zakonu ona vsota, ki je prenešana iz leta 1928.;

4. tako dobljena vsota zadolžitve po starih zakonih se bo razdelila na pet enakih delov, od katerih je treba prvega plačati na vsak način najkasneje v teku leta 1931., drugega najkasneje v teku l. 1932., tretjega najkasneje v roku 1933., četrtega najkasneje v roku 1934. in petega najkasneje v roku l. 1935.;

5. vsak del se mora plačati v dveh polletnih obrokih, in sicer prvi najkasneje do 15. avgusta, drugi pa do 15. novembra vsakega zadevnega leta;

6. za tako dobljene vsote zadolžitve po starih zakonih se bodo računale 3% obresti od dneva zapadlosti.

Zadolžitve po novem davčnem zakonu se v nikakršnem primeru ne morejo spremeniti v t. navedena obročna plačila in za nje ne velja znižana obrestna mera po 3%.

Davek na neoženjene moške

Dne 1. januarja 1931 je stopil v veljavo zakon na neoženjene moške. Po odredbah tega zakona so dolžni plačevati ta davek:

a) Vsi neoženjeni moški, b) vdovci brez zakonske dece, c) vsi moški, ki so ločeni s sodnijsko, če nimajo zakonskih otrok in ne vzdržujejo žene in otrok. Vse to velja počenši s 1. jan. 1931, če so izpolnili 30. leto

in niso prikoračili 60. leta in stanujejo v mestih, mestecih, trgih in sreskih krajih.

Oproščeni pa so tega davka:

1. Vse posvečene osebe, ki jim je zakon prepovedan po cerkvenih predpisih; 2. osebe, ki se zaradi cerkvenih predpisov ne morejo ponovno oženiti; 3. vojaki in podoficirji pod zastavo in nižji oficirji; 4. obsojenci v zaporih za dobo odsedenja kazni; 5. tujci; 6. osebe, ki so po civilnem zakoniku nesposobne upravljati svoje imetje; 7. polni invalidi; 8. osebe v službenih odnosjih, katerih plače ne znašajo več kakor 2500 Din mesečno.

Davek plačajo osebe od 30. do 35. leta v iznosu 50% dopolnilnega davka, zemljarine, zgradarine, pridobnine ter uslužbenškega davka. Osebe med 35. in 40. letom plačajo 40%, med 40. in 50. letom plačajo 25%, med 50. in 60. letom pa 10%.

Ta davek se bo plačeval skupno z uslužbenškimi davki za čas od 1. januarja 1931. Pri obračunavanju davka se del dinarja v iznosu 50 par ne upošteva, nad 50 par pa se računa kot cel dinar.

Organi, ki izplačujejo plače, so dolžni ugotoviti od vsakega posameznega uslužbenca, ali je samski, vdovec, ali ločenec, dalje ali je kot vdovec ali ločenec imel zakonito deco, razen tega pa tudi, ali vzdržuje ženo in zakonske otroke.

Prav tako so dolžni organi ugotoviti, koliko let je vsakteremu uslužbencu ali nameščencu, ki je podvržen davku, ob koncu tega leta. Posvečene osebe, vojaki in podoficirji ter nižji oficirji, dalje onim uslužbencem, katerih mesečni dohodki so manjši od 2500 Din brutta, ni treba dokazati, da so oproščeni tega davka, ker se to lahko ugotovi na podlagi uradnih podatkov.

Vse druge osebe, ki so našete kot oproščene tega davka, morajo pravico do oprostitve dokumentirati z listinami. Prav tako morajo dokazati dotične osebe, da so sodno ločene in da morajo vzdrževati ženo ali zakonsko deco.

Nameščenci, odnosno osebe, ki imajo 9 ali več otrok, so oproščeni plačevanja vseh davkov, torej tudi uslužbenškega in samskega davka. To velja za osebe, ki so bile kdakoli imele istočasno 9 ali več živih otrok.

Davek na neoženjene moške se ne more plačati z davčnimi znamkami, ampak se mora odvesti davčni blagajni mesečno v gotovini po službodajalcu. V ostalem veljajo za to davčno obliko odredbe zakona o neposrednih davkih.

Zima in vodovod

Predlanska zima je naredila hišnim gospodarjem veliko stroškov. Lahko bi se pa nesreča omejila, ako bi vsi v hišah stanujoči imeli malo več smisla za red, malo več ljubezni do tuje lastnine, saj vsak posameznik trpi, ako ima v hiši vse vodovode zmrznjene in mora hoditi v tujo hišo po vodo.

Poskusil bom na lahko razumljiv način podati nekaj navodil, kako se ta nesreča prepreči ali vsaj omeji.

1. Pri strogem mrazu je treba vsa okna, vrata, prehode, veže vedno, posebno okna od stranišč, ponoči zapirati.

2. Hišni gospodar naj pokliče strokovnjaka, da mu uredi vodovode, dokler ni prepozno. Ako se nahajajo stranišča na primer v I., II. in III. nadstropju eden nad drugim, je potrebno, da se stranišče v III. nadstropju uredi, da polagoma voda teče, zato da glavni dovod ne zmrzne.

3. V slučaju, da eno stranišče v spodnjih nadstropjih, kjer voda ne teče neprenehoma, zmrzne, se postavi v stranišče likalnik ali malo pečico in se z ogljem zakuri in uspeh skoraj ne izostane, seveda je v tem prostoru zrak smrtnonevaren.

4. Priporočljivo je pri strogem mrazu, da se zvečer strese eno ali dve žlici živalske soli v skledo stranišča, da tista voda, ki vedno v skledi stoji, ne zmrzne, ker drugače skleda počí.

5. Za kopalnice je najbolje, če se pri strogem mrazu vsak dan malo zakuri, da se voda v kopalni peči segreje, in se pusti toliko pipo odprto, da voda kaplja, seveda se mora odtok zapreti, in ko je banja že skoro polna, kar seveda cel dan ali celo noč traja, da se napolni, se odtok odpre, da voda naenkrat ven izteče, ker drugače bi lahko odtok zamrznil, če pipa samo kaplja. Ne škoduje tudi tu nekaj žlic soli.

6. V nekaterih hišah se nahajajo še stari vodovodi, ki se ne rabijo ali zaradi prezidave ali kakor že, in tisti vodi so nevarni pri strogi zimi, ker voda stoji v ceveh pri miru, prav radi zmrznejo in posledica je, da cev počí in poplavi. Tukaj se naj pokliče strokovnjaka, da cev odreže ali zalota, ali pa montira s prehodno pipo, da voda ne more več v iste cevi.

7. Vodne pipe, ki se nahajajo na prostem, morajo na vsak način vsaj kapljati, kar strokovnjak lahko uredi, seveda se mora paziti na odtok školjke, da ne zamrzne. Tukaj je treba paziti in večkrat viliti vroče vode ali soli v odtok. Pipa na prostem pri strogem mrazu takoj zamrzne, ako je popolnoma zaprta.

8. V slučaju pa, da voda zamrzne, je pa treba takoj poklicati strokovnjaka, če se pipa ne odtaja, če se jo poliva z vročo vodo. Tukaj ni na mestu, da se čaka; prej ko pride, manj stroškov je. V slučaju, da je v enem delu hiše vodovod zmrznjen, ker nekateri gospodarji ne puste tajati, je priporočljivo, da se glavni zapiralec v veži ali kleti, kjer se pač nahaja, samo toliko odpre, da dobi drugi del hiše samo malo vode, torej brez prevelikega pritiska, ker običajno je cev počena in ko se sama odtaja, kar pa seveda zelo dolgo časa traja, prepreči prevelike poplave.

Priporočljivo bi bilo, da bi se kaka zavarovalnica s to mislijo bavila, saj je danes že vse zavarovano in tako bi se lahko hišni gospodar zavaroval proti zmrznjenju vodovoda, kar bi bilo obojestransko zadovoljivo. A. S.

Varujte cvetlice v zimskem času!

Ko v pozni jeseni oblede in izginejo v naravi vse barve, je ponos in veselje vsake gospodinje, da vidi, kako v njenem stanovanju rože lepo uspevajo; kakor v odsevu pomladnih in poletnih lepot. Vsekakor pa jim moramo privoščiti pravo mesto in pravilno nego. Cvetlice v sobah so občutljive pred vsem za tri stvari, in sicer: za temo, mraz in prepih. V teh ozirih moramo torej biti previdni. Malo solnca, kolikor ga je sploh v zimskem času, moramo že privoščiti cvetlicam. Tudi jih moramo varovati prepriha, katerega ravno tako malo prenešajo, kakor ljudje. Kadar zračimo, je dobro, če odstranimo cvetlice iz bližine okna. Tudi mora biti prostor, v katerem cvetlice prezimujejo, temperiran. Ni na mestu, da postavimo cvetlice v lepe porcelanaste vaze, ker porcelan ne propušča vlage in zrak in mora cvetlica v tem oklepu polagoma in gotovo usahiti. Zelo praktične v tem oziru so pletene košarice za cvetlice, katere dobimo v lepih oblikah in barvah.

V času hudega mraza moramo vedno vzeti cvetlice iz okna proč. Če tega ne storimo, napravi mraz občutno škodo. Isto velja tudi za praktične in lične posode (vaze) za hijacinte, katere imamo navadno postavljene med okni. Ena sama mrzla noč ne uniči samo nežnih koreninic, ampak večkrat razpokajo od mraza tudi steklene posode.

Večkrat opažamo tudi grdo navado, da postavimo ostanek smodke ali cigarete v lonček na glave cvetic. To storimo z dobrim namenom — »češ, da s tem pognojimo zemljo« —. To pa dokaže samo pomanjkljivo znanje kemije, kajti radi zemeljske vlage se raztopi v tobaku se nahajajoča množina nikotina, se vleze v zemljo in v kratkem času umori rastlino.

Za cvetlice v sobah, ki stoje preko vse zime na gorkem, je velike važnosti, da jih redno umivamo in poškopimo z mlačno vodo, kajti prah, ki se nabere na listih in steblih, je za rast rastline zelo škodljiv. Palme in sploh listnate rastline umijemo najbolje z majhno gobo. Pri drugih uporabljamo majhne praktične škropilnice. To storimo približno trikrat na teden.

Posebno paznjo pa zahteva zalivanje rastlin. Pravilo mora biti: nikdar zalivati rastline, če zemlja res ni popolnoma suha. Rastline, ki niso v času, ko rastejo, je treba zalivati dvakrat tedensko. Zgornjo zemljo v posodi moramo večkrat zrahljati z majhno palčico in sicer v globini 1—2 cm, ker drugače zemlja ne propušča vode. Kot najprimernejšo temperaturo je smatrati 8°—12° C.

Vabilo

na

redni občni zbor

društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico v Mariboru, ki se vrši

v nedeljo, dne 18. januarja 1931

ob 9. uri predpoldne v pritlični dvorani hotela »Orel« v Slovenski ulici v Mariboru.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika ter računskih revizorjev.
2. Proračun za leto 1931. ter določitev članarine za to leto.
3. Volitev odbornikov ter treh računskih revizorjev.
4. Poročilo predsednika Zveze hišnih posestnikov v Ljubljani, g. Ivana Freliha.
5. Slučajnosti.

Pripomba: Ako bi bil za 9. uro določeni občni zbor vsled nezadostnega števila članov nesklepčen, se isti vrši pol ure pozneje z istim dnevnim redom ter je sklepan pri vsakem številu navzočih članov.

Vstop je dovoljen le članom društva in hišnim posestnikom.

Samostojni konkretni predlogi izven dnevnega reda naj se prijavijo v društveni pisarni (Gregorčičeva 8) vsaj štiri dni pred občnim zborom, sicer ne pridejo na dnevni red. — Udeležba za člane obvezna.

ODBOR.

Razno

Opozorilo davkoplačevalcem. Davčne uprave objavljajo naslednji poziv davkoplačevalcem zgradarine in zemljarine (hišnim in zemljiškim posestnikom) za predložitev prijav po zakonu o davku za samce. V smislu § 6. zakona o davku za samce se pozivljajo vsi davkoplačevalci zgradarine in zemljarine (hišni in zemljiški posestniki) v mestih, trgih in pa na sedežu srezkih načelstev, da v roku od 10. januarja do 10. februarja 1931 predložijo pristojni davčni upravi sledeče podatke: 1. Ime, očetovo ime in priimek; 2. ali so oženjeni, samski, vdovci ali ločeni; 3. rojstno leto; ali imajo zakonite otroke. Ločeni imajo nave-

sti, je li so sodnijsko ločeni in ali morajo po razsodbi sodišča plačevati vzdrževanje otrok. Ako je samec odnosno vdovec ali ločenec solastnik zgradbe odnosno družabnik podjetja, je navesti s kolikim delom in pri katerih nepremičninah je solastnik odnosno s kolikim delom in pri katerem podjetju participira. Davkoplačevalce, kateri ne bi pravočasno vložili te prijave ali ne bi navedli točnih podatkov, zadenejo zakonite posledice. Obrazci za te prijave se dobe brezplačno pri pristojnih davčnih upravah.

Prošnje za znižanje dopolnilnega davka k zemljarini je vložiti po obstoječih obrazcih do 31. januarja 1931 pri davčnih upravah ali občinskih uradih. Pravico do znižanja ima samo oni davčni zavezanec, ki se bavi izključno samo s kmetijstvom, ki posestvo sam obdeluje s člani družine, katera šteje več ko pet članov in da dopolnilni davek k zemljarini ne presega 500 dinarjev.

»Samopomoč« hišnih in zemljiških posestnikov v Ljubljani je vzbudila veliko zanimanje med interesiranim občinstvom. Oglašajo se posamezniki (in cele družine) prav pridno. Seveda dela odbor pri sprejemu previdno, ker se ravna natanko po v pravilih določenih predpisih. Kljub temu pa je že pri prvi svoji seji izbral izmed mnogo priglašanih toliko članov, da bi bila že takrat znašala posmrtnina več ko trikratna najvišja plačana pristopnina s pripadki vred. — Opozarjamo pri tej priliki, da mora vsak priglašenec lastnoročno izjavo podpisati (ali to županstvo ali župni urad potrditi, če sam ne zna pisati). Ob enem pa je brezpogojno treba, da vsak odboru nepnan priglašenec priloži zdravniško izjavo o svojem zdravju takoj ob priglasu. Ko bo sprejet, se ga obvesti, da pošlje pristopnino i. dr. Članstvo velja od dneva vplačila tega zneska. — Trimesečna doba za priglasitev se je začela 21. decembra 1930, ko smo imeli ustanovni občni zbor. Društvo naše je ustanovljeno za posestnike, zato je treba, da najprej pristopi dotični posestnik sam, potem šele misli na svoje bližnje sorodnike. — Kdor pa vpišuje le starejše osebe, ne da bi priglasil sebe, utegne vzbuditi sum, da tiči v tem kak poseben namen. — Ravnajte se torej po pravilih, pa se oglasite še v društvu hišnih posestnikov (če je v dotičnem kraju), da Vam potrdi Vaše članstvo. — Priglasite se pravočasno, ker ne veste ne dneva — svojim pa lahko mnogo pomagate.

»Samopomoč« hišnih in zemljiških posestnikov deluje prav pridno. V svoji prvi seji dne 20. decembra l. l. so izvolili za načelnika pos. in šol. rav. v p. Janka Nep. Jegliča, podpredsednika pos., inspektorja in načelnika žel. postaje na gor. kolodvoru Franjo Žemlja. Drugi odborniki pa so: preds. I. društva hišn. pos. Ivan Frelih, pos. in ključ. mojster Avg. Martinčič, pos. in trgovec Ivan Rahne v Mostah ter pos. in urarski mojster Jakob Vilhar. Iz Maribora pa bodo nominirali svojega zastopnika za one kraje. — Odbor ima torej zanesljive odbornike, ki bodo kot skušeni možje brezdvomno najvestneje opravljali naloženi jim posel. Da bi pač oni, za katere je društvo ustanovljeno, hoteli to umeti. — Daj Bog srečo!

Osebna vest. Našega društvenega predsednika Ivana Freliha je minister notranjih zadev imenoval v občinski svet ljubljanski, da bi zastopal v njem okrog 2000 organiziranih hišnih posestnikov. To delo pa more z uspehom vršiti samo v finančnem, gradbenem in gremijalnem odseku. Na naše največje začudenje pa se je Freliha poklicalo v odsek za upravo mestnih hiš in v personalno-pravni odsek, katera dva odseka nimata z ljubljanskimi hišnimi posestniki nobenega pravega opravka ali stika. Pa tudi našega predsednika nihče ni

vprašal, če je pripravljen sprejeti izvolitev v navedena dva odseka, ker na dotično predposvetovanje prejšnji dan iz nerazumljivih vzrokov ni bil niti poklican. Res ne vemo, kdo ima pravico v sedanjem času sklicevati občinske svetnike na posebna predposvetovanja, medtem pa nekatere občinske svetnike prezreti. Naravno je, da je naš predsednik protestiral proti izvolitvi v označena odseka. V odseku za upravo hiš ima Frelih tem manj potrebe delovati radi tega, ker sedaj ne more popraviti napak, ki so se v veliki meri napravile pri zidanju novih hiš, dasiravno je naše društvo stavilo drugačne predloge in nasvete. Sedaj pa naj še on nosi odgovornost za izvršene napake. Kljub posebni intervenciji in po Frelihu večkratni izraženi želji se ga ni izvolilo v nobenega predlaganih odsekov in s tem mu je pravo delo v občinski upravi onemogočeno. Upravičeno je tedaj sporočil g. županu dr. Pucu, da izvolitve v personalno-pravni in odsek za upravo hiš ne sprejme.

Prijave za pridobnino, rentni davek in prijave za samec izgotavlja naša društvena pisarna in se dobe tam vse tozadevne tiskovine. Hišnim posestnicam prijav za samec ni potreba vlagati.

Ne verjamemo. V predzadnji številki smo pozvali ljubljanske hišne posestnike, da nam sporoče vse one najemnike, ki so jim stanovanje odpovedali radi neplačila najemnin ali iz drugih važnih vzrokov. A na naše največje iznenadenje ni niti en hišni posestnik sporočil, da bi mu kak najemnik ne bil plačal vse najemnine. Res bi bilo dobro, če bi bila to resnica, a kljub temu tega ne verjamemo. Če hočejo hišni posestniki, da vodimo evidenco o slabih najemnikih v njih lastnem interesu, naj nam vendar sedaj sporoče vse opisane najemnike.

Čuden najemnik. Pred par dnevi se je oglasil v naši društveni pisarni starejši, elegantno oblečen gospod in vprašal, če imamo na razpolago kako večje stanovanje. Ker smo ga morali naravno vprašati, kje sedaj stanuje, je osorno odgovoril, da nas to prav nič ne briga. Seveda je bil s tem naš razgovor končan s poukom o taktu.

Premikalna hiša. To je prav majhna hiša z več sobami, kuhinjo in ostalimi prostori. Glavni del hiše počiva na kolesih. Kadar se hiša na kakem prostoru ustavi, tedaj se posamezni deli lahko raztegnejo in razširijo, a v udolbine, ki tako nastanejo, se razpostavi pohištvo. Ako se hoče tako hišo zopet prenesti na drugo mesto, se zidovi zopet pomaknejo proti sredini in s tem se umakne tudi pohištvo. Hišni lastnik more z nekoliko konji ali z močnejšim motorjem celo hišo odpeljati na drug prostor. Taka hiša stane po velikosti od 2850 do 4600 nemških mark (40—50.000 Din). Soba za bivanje je dolga 3.80 m, a široka 3.70 m, medtem ko je spalnica nekoliko manjša. Prostor je tako spretno izkoriščen, da sobe dajo vtis, kakor da so mnogo večje, kakor pa so v resnici.

Prijave za pridobnino in poslovni davek se dobe v Ljubljani v pisarni Prvega društva hišnih posestnikov, Salendrova 6, v trgovini Ivana Bahovca, Stari trg; Antonije Kotar, Spodnja Šiška, Medvedova cesta; Janko Rahnetu na Selu; v trafikah Sever, Šelenburgova ulica, Mrzlikar, Tavčarjeva ulica, Beline pri Sv. Petru, Unk, Zgornja Šiška. V Ptuj: trgovina Hinko Kreft. V Črnomlju: Adolf Malnerič. V Mokronogu: Gregor Koželj, trgovina. V Sevnici: trgovina Peter Šetina. V Gornji Radgoni: trgovina Fran Korošec. V Rogatcu: trgovina Josip Brlišg. V Mengšu: Peter Sirc. V Škofji Loki: trgovec M. Žigon. V Kostanjevici: trgovina Gatsch. V Brežicah: I. Pinterič.

Trgovina z železnino na drobno in debelo

pod tvrdko

Jos. Zalta & Co.

se nahaja

v lastni hiši na Dunajski cesti 9.

Dolgoletna praksa v tej stroki, bogata izkušnja, izredna izbira blaga, bodisi kuhinjske posode, orodja za vsako obrt, železo za kovanje, stavbni material, cement, traverze itd., naj bo zagotovilo vsakemu, da bo vseskozi postrežen z največjo paznjo in skrajno nizkimi cenami.

Kar najvljudneje vabim vse, da si ogledate brez obveze bogato zalogo, ter se priporočam vdani

Josip Zalta.

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

Gradbeno podjetje in tehnična pisarna izvršuje po najugodnejših cenah vsakovrstna najmanjša in največja gradbena in tesarska dela, vsa hišna popravila kakor tudi — specijalne fasade iz kamna. —

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19
Tel. 25-27.

HERAKLITNE PLOŠČE

najidealnejše lahke plošče za vmesne stene, strope, podstrešja, izolira vlago, zvok in gorkoto.

Zahtevajte prospekt!

Zaloga:

»MATERIAL«

trg. dr. z o. z.

Ljubljana - Dunajska cesta 36
Telefon 27-16

Stavbno podjetje A. MAVRIČ

Ljubljana, Vegova ul. 2

Telefon 33-82

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela

Ustanovljena leta 1889
Telefon št. 2016, 2616 Rač. poštne hran. 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana - Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 420 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine obč. denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

RENTNI DAVEK

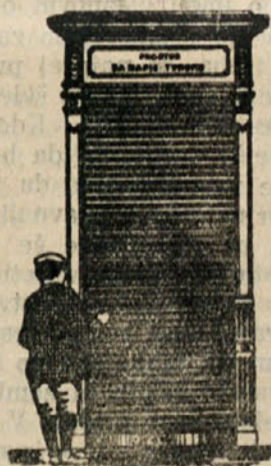
od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, tako da vlagatelji dobe polne obresti brez odbitka.

Ustanovljeno leta 1879 Telefon št. 2553

Ključavničarstvo Avgust Martinčič

Ljubljana, Rimska cesta št. 14

Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih jeklenih valčnih zastorov in njihovo popravo po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču. Izdeluje in se priporoča za naročilo solčnih plah, okrižij vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razno okovje, železna vrata in okna, okrogle železne stopnice, predpečnike iz železa in bakra itd. — Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!

IVAN KRIŽNAR

Ljubljana, Hrenova ul. 9

Splošno krovstvo

Stavbno podjetje

MATRO CURK

LJUBLJANA MIRJE 1-3

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Telefon števil. 20 28

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Ljubljana - Prešernova ulica št. 50

(v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon št.: 2040, 2457, 2548,

interurban 2706, 2906

Izvršuje vse bančne transakcije
v tu- in inozemstvu
Safe-depositi

Zavarovalnica in pozavarovalnica

„TRIGLAV“

Generalno zastopstvo za Slovenijo

v Ljubljani, Dalmatinova 11. Tel. 2929

priporoča članom društev zavarovanja vseh vrst osobito pa proti škodam vsled požara, vloma, razbitja šip ter zakonitega jamstva.

V poslednjih 5 letih izplačane škode
Din 108,326.901.-. Polno vplačana
delniška glavniča Din 6,000.000.-.
Sklenite vedno vsako zavarovanje
samo pri našem domačem zavodu

MATIJA TERLEP

Ljubljana 7, Sv. Jerneja cesta

priporoča svoje podjetje, kovanje konj, vozov in kolarstva

Načrte

za stavbe, poslovne lokale, za adaptacije stanovanj in trgovin, nadzorstva zgradb in vsakovrstne cenitve, kakor tudi umetniška sodelovanja in stavbene nasvete daje in prevzema tehnični biro

„Tehna“, družba z o. z.
Ljubljana, Mestni trg 25/I. - Telefon 2508

BRATA ROŽIČ

sobno-dekorativno slikarstvo,
stavbeno in pohištveno
pleskarstvo

Ljubljana, Vegova ul. 8.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

V LJUBLJANI, DUNAJSKA C. 17

je prva slovenska zavarovalnica

SPREJEMA:

v požarnem oddelku: Zavarovanje vseh poslopij in premakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in eksploziji svetilnega plina, cerkvene zvonove proti razpoki, steklo in in zrcala proti ubitju, po znano nizkih cenah. V življenjskem oddelku: zavarovanje na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanje na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.